

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Yıl: 4, Sayı: 11, Haziran 2017, s. 173-191

Ayşegül ATALAY MAZLUM¹

İZLANDA EĞİTİM SİSTEMİ VE TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ İÇİN ÇIKARIMLAR²

Özet

Bu çalışmanın amacı, İzlanda eğitim sistemini ortaya koyarak Türk eğitim sistemi açısından çıkarımlarda bulunmaktır. Bu amaç ışığında literatür taraması yürütülerek karşılaştırmalı bir eğitim araştırması yapılmıştır. Bu doğrultuda çalışmada öncelikle İzlanda'nın coğrafi, siyasi ve ekonomik yapısı incelenmiş; İzlanda eğitim sisteminin yönetsel ve okul yapılanmaları ile eğitim süreci boyutu ortaya konulmuştur. Çalışmada son olarak, uluslararası kuruluşların raporları ve bazı istatistikler doğrultusunda iki ülke eğitim sistemi karşılaştırılarak Türk eğitim sistemi için çıkarımlarda bulunulmuştur. Buna göre her iki ülke de eğitim politikası ve amaçları, yönetim yapılanması ve okul türü çeşitliliği açısından benzer özellikler taşımaktadır. Bununla birlikte İzlanda'da kısmen de olsa eğitimden belediyeler de sorumludur. İki ülke arasındaki en temel farklardan birisi ise, İzlanda'da liseye ve üniversiteye kayıta merkezi sınav girmenin tercihe bırakılmasıdır. Sonuç olarak İzlanda eğitim sisteminin örnek uygulamalarından söz etmek mümkün olsa da ülke nüfusu ve demografik özellikleri de dikkate alındığında Türkiye için aynı uygulamaların benzer sonuçlar vermesi mümkün olmayabilir.

Anahtar Kelimeler: İzlanda eğitim sistemi; Türk eğitim sistemi; karşılaştırmalı eğitim

ICELAND EDUCATION SYSTEM AND INFERENCES FOR TURKISH EDUCATION SYSTEM

Abstract

The aim of this study as a comparative educational research conducted by literature review is to find out the Icelandic education system and deduce it in terms of Turkish education system. Accordingly, Iceland's geographical, political and economic structure were analyzed at first in the study; the administrative and school structures of the Icelandic education system and the educational process aspect have been presented. Finally, in the study, the education systems of the two countries have been compared and made inferences have been made for the Turkish education system in line with reports of international organizations and official statistics. Accordingly, both countries have similar characteristics in terms of educational policy and objectives, management structure and school type diversity. However, municipalities are partly responsible for education in Iceland. One of the most fundamental differences between the two countries is that in Iceland it is preferable to enter the centralized examination to register at the university. As a result, it is possible to talk about the exemplary practices of the Icelandic education

¹ Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Yönetimi ABD, a.a.atalay8@gmail.com

² Bu çalışmanın oluşum sürecinde değerli görüşlerinden faydalandığım Prof. Dr. Ali Balcı'ya teşekkür ederim.

system, but if the population and demographic characteristics of the country are taken into consideration, it may not be possible for the same applications to give similar results for Turkey.

Keywords: Icelandic education system; Turkish education system; comparative education

GİRİŞ

Ülkelerin ekonomik, politik ve sosyal ve kültürel açıdan kalkınabilmeleri için hayati öneme sahip olan eğitim, sistematik olarak kontrol edilen ve gelişen şartlara göre gerekli değişikliklerin yapıldığı bir alandır. Ülkeler, ulusal eğitim sistemlerini düzenlemenin yanı sıra farklı ülkelerdeki eğitim sistemlerini araştırıp analiz etmekte ve kendi eğitim sistemleri için çıkarımlarda bulunmaktadır. Bu yüzden karşılaştırmalı eğitim araştırmasının, milli eğitimin hâkim felsefesine dokunabilecek fikir ve ilkelere katkıda bulunması bakımından değerli olduğu görülmüştür (Kandel, 1959). Zira eğitim karşılaştırmaları yaparak farklı ülkelerin eğitim sistemlerini incelemek, mevcut sorunlara çözüm bulmak için önemli bir yöntemdir. Uluslararası alanlarda rekabet edebilmek ve eğitim faaliyetlerinin niteliğini artırmak için karşılaştırmalı eğitim çalışmalarının geleceğe yön vereceği öne sürülebilir.

Eğitim karşılaştırmaları yapmak mevcut sistemin nerede durduğuna ilişkin önemli fikirler sunarken farklı alternatifleri görmek ve Türk eğitim sistemi için çıkarımlarda bulunmak, gelecekteki düzenlemeler için anlamlı katkılar sağlar. Dolayısıyla her ülkenin eğitim sistemi öncelikle kendi toplumsal yapısı ve ihtiyaçlarını karşılamaya hizmet edecek şekilde biçimlendirilmeli; ardından eğitim düzeyi yüksek ve sistemi iyi işleyen ülkeleri incelemek; örnek almak ve sorunlara başka açılardan bakmak amacıyla kendi eğitim sistemini geliştirme ve iyileştirme yoluna gidilmelidir. Bu çalışmada, bir düşünce kuruluşu olan Legatum Enstitüsü'nün (The Legatum Institute) 2016 yılı verilerine göre refah düzeyi en yüksek dünya ülkeleri arasında 14. sırada yer verdiği İzlanda'daki eğitim sistemi konu edilmiştir. Ekonomi, ticaret, sosyal sermaye, eğitim, sağlık, güvenlik gibi parametrelerin ortalaması alınarak belirlenen Legatum Refah Endeksinde, eğitimde İzlanda 28. sırada yer alırken Türkiye 80. sırada yer almıştır. Türkiye'nin genel gelişmişlik sıralaması ise 78'dir. İzlanda gerek genel sıralamada gerekse eğitim sıralamasında Türkiye'den ve pek çok dünya ülkesinden iyi bir derece elde etmiştir (www.prosperity.com). Bu durum, İzlanda eğitim sisteminin doğrudan bir üstünlüğünü göstermese de araştırmaya değer olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın amacı İzlanda eğitim sistemini ortaya koyarak Türk eğitim sistemi ile ilgili çıkarımlarda bulunmaktır. Bu amaç ışığında öncelikle İzlanda'nın coğrafi, siyasi ve ekonomik yapısı ortaya konulmuş, ardından İzlanda eğitim sisteminin yönetsel ve okul yapılanması ile süreç boyutu ortaya konulmuştur. Son bölümde ise İzlanda eğitim sistemi ile Türk eğitim sistemi karşılaştırılmış, aralarındaki benzerlik ve farklılıklar incelenerek Türk eğitim sistemi için çıkarımlarda bulunulmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Literatür taraması ile yürütülen bu araştırma, bir karşılaştırmalı eğitim araştırmasıdır. Karşılaştırma özünde, bir düşünme ve düşünceyi geliştirme yöntemidir. Karşılaştırmada amaç, benzerlikleri ve farklılıkları göstermenin yanında açıklamak, ikna etmek ve bilgilendirmektir. İki ülke eğitim sisteminin birbiri ile karşılaştırılması; eğitim sistemlerinin üstün ve düşük yönlerinin ortaya konulması, bilinmeyen yönler hakkında bilgi edinilmesi ve görünürde benzer

olan şeylerin aslında birbirinden ne kadar da farklı olduğunu ya da bunun tam tersini ortaya koymaya hizmet eder (Balcı, 2013).

Kandel'e (1959) göre karşılaştırmalı eğitim metodolojisi, çalışmanın yerine getiriliş amacına göre belirlenir. Amaç eğitim sistemi hakkında bir şeyler öğrenmek ise, konu hakkında birkaç boyutta açıklama yapmak yeterli olacaktır. Buna ek olarak ortaya konulmak istenen resim; sistemi yöneten yasa ve yönetmeliklere, idari teşkilata, finansman yöntemine, okul sayısına ve çeşidine, diline, sınıfların sayısı ve boyutuna, müfredatlara ve yöntemlere ilişkin bilgilerin referanslarıyla birlikte verilmesiyle tamamlanabilir. Öğretim ve zaman çizelgeleri, standartlar ve sınavlar, öğretmenlerin hazırlığı, maaşları ve statüsü gibi bilgiler de çalışmada yer verilebilecek diğer unsurlardır. Karşılaştırmalı eğitim açısından, böyle bir sistem ayrıntılı ve aynı zamanda bütüncül bir bakış açısı gerektirdiği için zordur ancak çalışma sürecinde vazgeçilmez ilk adımdır (Kandel, 1959). Tüm bunların yanında Holmes (1958), karşılaştırmalı eğitim araştırmasında bağlamın diğer statik unsurlarla tamamlanması gerektiğini belirtmektedir. Bir başka deyişle ülkenin arazi iklimin, ekonomik kaynakları ve benzerlerinin açıklanmasını önemine işaret edilir. Nitekim coğrafi kaynaklardan oluşan sorunlar veya bu kaynakların getirilerinin göz ardı edilmemesi gerektiği öne sürülmektedir (Holmes, 1958).

Eğitim sistemlerinin karşılaştırılmasında önemli bir diğer nokta karşılaştırma yaklaşımıdır. Karşılaştırma konusunda ise iki önemli yaklaşımdan söz edilebilir. (1) İki ülke eğitim sisteminin belli ölçütler bakımından birebir karşılaştırılması yaklaşımı. Örneğin A ülkesi açıklanırken eğitim sisteminin her bir basamağında B ülkesiyle birebir karşılaştırılır. (2) Önce A ülkesinin eğitim sistemi bütüncül olarak incelenir ve sonunda karşılaştırılacak B ülkesi ile değinilen ölçütlere göre karşılaştırılması yapılır (Balcı, 2013). Bu çalışmada da araştırma yöntemi olarak ikinci yol benimsenmiştir.

Bir eğitim sisteminin niteliğini ve biçimini belirleyen güçleri keşfetmek üzere tasarlanan karşılaştırmalı eğitim metodolojisi, teorik temelleri tartışmayı gerektirir (Kandel, 1959). Dolayısıyla bu araştırma da veri toplama yöntemi olarak literatür taraması yoluyla alan yazındaki kaynaklara ulaşmak benimsenmiştir. Çalışmanın amacına uygun veri toplama sürecinde; söz konusu ülkelerin eğitim sistemine yönelik ulusal raporlar, resmi web siteleri, OECD ve UNESCO gibi uluslararası kuruluşların yayınladıkları raporlar ve konuya ilişkin araştırmacıların yaptıkları çalışmalar dikkate alınmıştır. Bunun yanı sıra İzlanda eğitim sistemine ilişkin en güncel bilgilere ulaşmak amacıyla Avrupa Eğitim Bilgi Ağı (Eurydice) referans alınmıştır. 1980 yılında kurulan bu ağ, 38 ülkedeki ulusal birimlerin ortak çalışmasıyla eğitim sistemlerine yönelik belirli konuların karşılaştırılmasını, göstergelerini ve istatistiklerini sunmaktadır. Eurydice Türkiye Birimi 2003 yılında kurulmuş olup halen çalışmalarına MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı altında devam etmektedir (sgb.meb.gov.tr).

İzlanda'nın Coğrafi, Siyasi ve Ekonomik Yapılanması

Kuzey Atlantik ve Kuzey Buz Denizi (Arktik Okyanusu) arasında yer alan İzlanda, Amerika ve Avrupa gibi pek çok kıtaya geçiş bölgesi konumunda olan bir İskandinav adası ülkesidir. Bazı kesimlerce İzlanda Cumhuriyeti olarak bilirse de resmi kayıtlarda ülkenin ismi sadece İzlanda olarak geçmektedir (Kristinsson, 2010; www.iceland.is). İzlanda'da 1 Ocak 2016 yılı itibarıyla ülkenin nüfusu önceki yıla oranla %1 artış göstererek 332,529'e ulaşmıştır. İzlanda, 103,000 km²'lik yüz ölçümüne dağılan bu nüfusuyla Avrupa'nın en dağınık şekilde yerleşmiş ülkesi konumundadır (www.statice.is). Cumhuriyetle yönetilen ülkenin başkenti ve aynı zamanda en kalabalık şehri olan Reykjavík, ülke nüfusunun dörtte ikisine ev sahipliği

yapmaktadır. Ülkede pek çok volkanik arazi bulunmakta ve adadaki yanardağlar hala aktif konumdadır. Aktif volkanik dağların sayısı 30 kadar olan ülkede zengin termal kaynaklar mevcuttur (www.ask.hi.is). En karakteristik özelliği olan yanardağlardan sonra gayzerler ülkenin en kayda değer özelliğidir. Zira Kuzey Atlantik okyanusunun en büyük ikinci adası olan İzlanda, sıcak su kaynakları olan bu gayzerleri ısınma ve enerji elde etmek için kullanılır (www.ask.hi.is). Haziran aylarında ülkenin kuzey kesimlerinde ise güneş 18 gün boyunca hiç batmaz ve ufuk hattı üzerinde durabilir (en.wikipedia.org).

Resmi dilin İzlandaca olduğu ülkede, Danca, İngilizce, Almanca ve bazı Nord lehçelerinin kullanıldığı dillere de rastlanılmaktadır (web.archive.org). İzlandaca Avrupa'nın en eski dillerinden birisidir. Günümüze kadar değişmeden orijinallliğini korumayı başaran bu dil uluslararası alanda dil bilimciler tarafından da ilgi çekici bulunmaktadır. Bu sebeple İzlanda, ortaçağlardan beri geniş bir edebi ürün yelpazesine sahiptir. Ayrıca İzlandalılar diğer ülkelere kitap ihracatı yapmak ve hatta ihracat yapmak için özellikle kitap yazmakla bilinirler (Sverrisdóttir, 2001).

İzlanda Devleti, 1 Aralık 1943 tarihinde Danimarka-İzlanda Birlik Yasasının (Danish-Icelandic Act of Union) sona ermesiyle birlikte 4 gün süren bir referandum sonucunda monarşi ile yönetilen Danimarka'dan ayrılmış ve 17 Haziran 1944 tarihinde bir cumhuriyet olarak resmen kurulmuştur (en.wikipedia.org). Diğer OECD ülkelerine göre vatandaşlarından en düşük vergi alan ve 2013 yılında dünyadaki en gelişmiş 13. devleti olarak seçilen İzlanda, mevcut refah seviyesini 2008 yılında yaşadığı büyük bir ekonomik kriz sebebiyle kaybetmiştir (www.forbes.com). Ancak gittikçe ekonomisini toparlamaya başlayan İzlanda, işsizlik oranını oldukça düşürmeyi başarmış, %83,1 oran ile çalışanlara istihdam alanı yaratan OECD ülkelerinin en başında yer almıştır (OECD, 2014). Ortalama yaşam süresi 82 yıl olan İzlanda'da 2015 yılı verilerine göre kişi başına düşen gayrisafı yurt içi hâsıla 37,636 dolardır (Unesco Institute for Statistics [UIS]). Halkın büyük çoğunluğu (%78) aynı zamanda ülkenin resmi dini olan Evangelist mezhebine (Evangelical Lutheran Church) inanmaktadır (Central Intelligence Agency [CIA]).

İzlanda Devleti 2009 yılında Avrupa Birliği (AB) üyeliği için başvuru yapsa da ülkede sırasıyla 2010 ve 2012 yıllarında yapılan referandum sonucu vatandaşların %67,4'ünün AB üyeliğini istemediği ortaya çıkmıştır. Bunun sonucunda AB üyelik müzakerelerinden çekilen İzlanda'da, vatandaşların kendi doğal kaynakları üzerindeki kontrolü kaybetmek istemediği ve Euro para birimini tercih etmediği anlaşılmıştır (www.dmjx.dk; www.mbl.is).

İZLANDA EĞİTİM SİSTEMİ

İzlanda'nın coğrafi konumu, küçük nüfusu ve kendine has gelenekleri, bu ülkede eğitim sektörüne özel bir anlam yüklenmesine yol açmıştır (Wolfensberger, 2015, 165). "Althingi" adı verilen İzlanda Parlamentosu (Icelandic Parliament) ülkedeki milli eğitim sisteminin genel çerçevesi ve temel amaçlarının belirlenmesi ve yürütülmesinden yasal olarak sorumludur. Ancak yıllar geçtikçe ülkenin, merkeziyetçi bir anlayıştan yavaş yavaş vazgeçmeye ve okullara ilişkin sorumluluğu yerel yönetime devretmeye çalıştığı görülmektedir (webgate.ec.europa.eu). Bu bölümde; İzlanda eğitim sistemini anlamak için; eğitim sisteminin politikaları ve amaçları, yönetsel yapılanma ve okul yapılanması ile süreç boyutu verilmiştir.

Eğitim Politikaları ve Amaçları

İzlanda Eğitim Sisteminin en temel ilkesi; cinsiyeti, ekonomik durumu, yerleşim yeri, inancı, olası bir engeli ya da kültürel ve sosyal geçmişi ne olursa olsun bütün bireylerin eğitime katılabilmeleri için fırsat eşitliğini sağlamaktır (MESC, 2002). İzlanda Eğitim Sisteminin genel hedefi ise; aktif ve sorumluluk sahibi bireyler yetiştirerek demokratik bir toplum düzeni içinde onları iş ve yaşama hazırlamaktır. Bu doğrultuda eğitim sistemi, beklenen sonuçlara göre belirlenen standartlara ulaşmada profesyonelliği teşvik eder, kaliteyi vurgular, amaçları tanımlar, talepleri belirginleştirir ve performansı değerlendirir. Ayrıca sistem, toplumun ihtiyaçlarını dikkate alan bir esneklik sunar (Stefansson ve Karlsdottir, 2015, 374). Bunun için İzlanda'da eğitim, yaşam becerilerine özel bir vurgunun yapıldığı temel gelişime odaklanır (Wolfensberger, 2015, 165).

Özelde okul öncesi eğitimin temel amaçları; ebeveyn işbirliği ile çocukların temel gelişimini gözlemlemek ve geliştirmek, çocuklarda sistematik sözel uyarımı harekete geçirmek ve İzlandaca diline katkıda bulunmak, her bir çocuğun ihtiyacını dikkate alarak çocukların zihinsel, düşünsel ve bedensel bakımlarını sağlamaktır. Ayrıca çocuklara geniş fikirliliği ve ahlaki erdemi teşvik etmek, demokratik bir toplumda bağımsız, özerk, aktif ve sorumluluk sahibi olabilecekleri ortamların temelini atmak ve öz-saygı, sağlık bilinci, güven ve iletişim becerilerini güçlendirmek amacıyla ifade etme ve yaratıcılık yeteneklerini geliştirmek, okul öncesi eğitimin amaçlarından (www.webgate.ec.europa.eu).

Eğitim Sisteminin Yapılanması

Bu başlık altında İzlanda Eğitim Sisteminin yönetim yapılanması ile okul yapılanması incelenmiştir. Bu doğrultuda yönetsel yapılanma bağlamında, ilgililerin görev ve sorumluluklarına; okul yapılanması bağlamında ise öğretim kademelerine yer verilmiştir.

Yönetsel yapılanma. İzlanda Eğitim Sisteminin tarihi, 1907 yılında çıkartılan Çocuk Eğitimi Hakkında Kanuna (Law on Educating Children) dayandırılmaktadır. Eğitim sistemindeki mevcut yapılanma ise 1974 yılında çıkartılan Eğitim Sisteminin Yapılanması Hakkında Kanun (Law on the Structure of the Educational System) ile Temel Okul Kanununa (Basic School Law) dayanmaktadır (Hansen, 2016, 39). İzlanda'da okul sisteminin siyasi ve yasal yükümlülükleri; okul sisteminin temel amaç ve kapsamının oluşturulmasında karar merci olan İzlanda Meclisi tarafından belirlenir. Ülkede milli olarak yürütülen eğitime ilişkin düzenlemeler, Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığının (Ministry of Education, Science and Culture [MESC]) yönetiminde yapılmaktadır (Nuffic, 2015). MESC, eğitimin genel yönetiminden, yönetmelik çıkarmaktan ve eğitim alanında yapılacak yeniliklerin planlanmasından sorumludur (Stefansson ve Karlsdottir, 2015, 375).

İzlanda'da belediyeler (individual municipalities), okul öncesi eğitim ile zorunlu eğitim kademelerinde eğitim veren okulların yeterli performansa ulaşmasını sağlamakla yükümlüdür. Ortaöğretim ile yükseköğretime yönelik politikalar ise doğrudan merkezi hükümet (state) tarafından düzenlenir (Nuffic, 2015). Ayrıca İzlanda'da özel okullar ve enstitüler, Bakanlığın yetkilendirdiği özel girişimler tarafından yönetilirler (Stefansson ve Karlsdottir, 2015, 375). Kısaca İzlanda Eğitim Sisteminde yönetsel yapının, çok büyük ölçüde merkezi bir anlayışla kurulduğu görülmektedir.

Okul Yapılanması. İzlanda'da zorunlu eğitim, 6-16 yaş aralığındaki öğrencilerin eğitimini kapsar. Zorunlu eğitim; yedi yıllık ilkokul ve üç yıllık alt ortaokul eğitimlerinden

oluşsa da, tek yapılı bir sistem olarak tanımlanmıştır (Eurydice, 2015; Nuffic, 2015). İzlanda Eğitim Sisteminin okul yapılanması Şekil 1’de verilmiştir.

Yaş	Sınıf					
24	19	Üniversite (háskóli)				
23	18					
22	17					
21	16					
20	15	Genel lise (menntaskólar)	Çok amaçlı lise (fjölbrautaskólar)	Endüstri meslek lisesi (iðnskólar)	Mesleki uzmanlık okulu (sérskólar)	
19	14					
18	13					
17	12					
16	11	Tek yapılı eğitim (grunnskóli)	Alt Ortaokul			İlkokul
15	10					
14	9					
13	8					
12	7					
11	6					
10	5					
9	4					
8	3					
7	2					
6	1	Okul öncesi eğitim (Leikskóli)				
5						
4						
3						
2						
1						
0						

Şekil 1. İzlanda Eğitim Sisteminde Okul Yapılanması (Eurydice, 2015; Nuffic, 2015)

İzlanda’da 1974 yılında çıkartılan kanunla eğitim kademeleri; zorunlu eğitim (ilkokul ve alt ortaokul), üst ortaokul ve üniversite eğitimi şeklinde tanımlanmıştır. 1994 yılında çıkartılan Anaokulu Yasası (Pre-school Law) ile de okul öncesi eğitim, yasal olarak eğitim sisteminin bir kademesi olmuştur (Hansen, 2016, 39). Çalışmanın bu bölümünde İzlanda Eğitim Sisteminin bu dört temel eğitim kademesinin yanı sıra özel eğitim ve yetişkin eğitimine de yer verilmiştir.

Okul öncesi eğitim (Leikskóli). Okul öncesi eğitim, İzlanda Eğitim Sisteminin ilk kademesidir ve Okul Öncesi Eğitim Yasası (Pre-primary School Act) ile düzenlenir. Bu yasaya göre okul öncesi eğitim, zorunlu eğitim çağına (altı yaş) henüz girmemiş çocukların eğitimi ve bakımı olarak tanımlanmıştır.

İzlanda’da altı yaşına ulaşmamış çocukların eğitimini kapsayan okul öncesi eğitim; çocukların yararını gözeterek mutluluğunu sağlamayı, yaratıcılığı özendirici bir çevrede oyun yoluyla öğrenmenin mümkün olduğu bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlamaktadır (www.webgate.ec.europa.eu). İzlanda’da okul öncesi eğitime devam eden öğrenciler için iki farklı okul modeli bulunmaktadır. Birincisi, “teras” modelidir (hjalli, terrace model). Bu modele göre, kızların ve erkeklerin çalışma ve dinlenme ihtiyaçları birbirinden farklıdır ve öğrenciler arasında cinsiyete göre bir ayırım söz konusudur. Açık davranış kuralları ile diğer insanları ve çevreyi önemsemeyi vurgulayan bu modelde bireyler için en iyi sonucu almak amacıyla her iki gruptaki öğrenciler, günün belli saatlerinde karma eğitime de tabi tutulurlar. Bu modeldeki

okullarda öğrencilerin kendi hayal gücünü ve yaratıcılığını güçlendirmek amaçlandığından, geleneksel eğitsel oyuncaklar kullanılmamaktadır (www.webgate.ec.europa.eu). Bu model aynı zamanda, zorunlu eğitim veren okullarda da uygulanabilmektedir (www.hjalli.is).

Okul öncesi eğitime devam eden öğrenciler için bir diğer model ise 1996 yılında oluşturulan “sağlık politikası” modelidir (heilsustefnan, health policy schools). Bu modelin temel vurguları olan beslenme, fiziksel aktivite ve oyun yoluyla sanatsal yaratıcılık aracılığıyla okul öncesi toplumunun sağlığını geliştirme ve güçlendirme amaçlanır. Bu modele göre her bir çocuk, makul bir yaşam için kendisinin ve başkalarının sağlığına saygı duymayı öğrenmelidir. Bu modeldeki okullarda, sağlığın geliştirilmesi ön planda tutulur. Sağlık politikasının amacı; çocuklara erken yaşlarda sağlıklı yaşamayı öğretmek, gelecekte bunu bir yaşam stili haline getirmelerini sağlamaktır (www.heilsustefnan.is).

Tek yapıli (zorunlu) eğitim (grunnskóli, single structure education: integrated primary and lower secondary). İzlanda’da tek yapıli eğitim; ilkokul ve alt ortaokul kademelerinin bütünleştirilmesiyle oluşur. 6-16 yaş aralığındaki öğrencilerin eğitimini kapsayan tek yapıli eğitim; 10 yıllık zorunlu eğitimi oluşturması nedeniyle “zorunlu eğitim” (Nuffic, 2015) ya da “temel eğitim/okul” (Hansen, 2016) olarak anılmaktadır. Öğrenciler, birinci sınıftan yedinci sınıfa kadar (ilkokul, 6-13 yaş arası) genellikle tek bir öğretmenden; sekizinci sınıftan on birinci sınıfa kadar ise (alt ortaokul, 13-16 yaş arası) birkaç farklı öğretmenden eğitim alırlar (Wolfensberger, 2015, 165).

Üst Ortaokul/ Lise. İzlanda Eğitim Sisteminde 10 yıllık zorunlu eğitimden sonra üst ortaokul/ lise eğitim kademesi yer almaktadır. İzlanda’da öğrencilerin, zorunlu eğitimin ardından katılabilecekleri dört farklı lise türü bulunmaktadır:

1. Genel liseler (menntaskólar, grammar schools), yalnızca üniversiteye hazırlayıcı genel dört yıllık eğitimin verildiği lise türüdür (Nuffic, 2015). Bu lise düzeyi, özellikle zorunlu eğitim düzeyinde çok da başarılı olamayan öğrencilerin eğitime devam edebilmeleri için uygundur (EC, 2008).

2. Çok amaçlı liseler (fjölbrautaskólar, comprehensive schools), teorik-uygulamalı derslerle dört yıllık genel ve mesleki eğitimin verildiği lise türüdür. Genel liselerle birlikte bu okul türünde öğrenciler; yabancı diller, doğa bilimleri ve sosyal bilimler eğitim programlarından birisini tercih edebilirler (Nuffic, 2015).

3. Endüstri meslek liseleri (iðnskólar, industrial-vocational schools), vasıflı-vasıfsız iş sahasına hazırlayıcı teorik ve uygulamalı eğitim programlarıdır (MESC, 2002).

4. Mesleki uzmanlık okulları (sérskólar, specialised vocational schools), belirli meslek alanlarına hazırlık programlarının sunulduğu lise türüdür (MESC, 2002). Endüstri meslek liseleri ile birlikte bu lise türünde 2-4 yıl arası bir eğitimin verilmektedir (Stefansson ve Karlsdottir, 2015, 379).

Lise türleri incelendiğinde İzlanda’da lise türünün, verilen eğitimin ağırlıklı olarak teorik ya da mesleki olma durumuna göre çeşitlendiği görülür. Genel olarak; genel liseler ve çok amaçlı liseler, genel eğitimin; endüstri meslek liseleri ve mesleki uzmanlık okulları ise mesleki eğitimin ağırlıklı olarak verildiği okul türleridir (Nuffic, 2015). Bununla birlikte İzlanda’da çoğu lisede dört yıllık programı uygulanmaktadır (Hansen, 2016, 40).

Yükseköğretim (háskóli, tertiary education). İzlanda'da yükseköğretim düzeyinde eğitim, üniversitelerde (háskóli) verilmektedir (EHEA, 2015). Üniversitelerde verilen eğitim; lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi olmak üzere üç aşamalıdır. Lisans eğitimi, üç ya da dört yıllık bir eğitimi (180-240 AKTS) kapsarken yüksek lisans eğitimi altı ay ile iki yıl (60-120 AKTS) arasında değişmektedir. Doktora aşamasında ise üç ya da dört yıllık bir eğitim (180-240 AKTS) verilmektedir (www.webgate.ec.europa.eu).

Özel eğitim/ kaynaştırma eğitimi (sonderpedagogik/ inklusive bildung). İzlanda'da kaynaştırma eğitimi, 1974 yılındaki Temel Okul Kanunu ile birlikte üzerinde durulan bir konu haline gelmiş ve ülkede kaynaştırma eğitim sağlayan daha fazla okulun olması gerektiğine dikkat çekilmiştir. İzlanda'da özel eğitim, ihtiyacı olan öğrencileri kaynaştırmayı, bir diğer ifadeyle farklılık gözetmeden diğer öğrencilerle bütünleştirici bir eğitim sunmayı esas alır. Okulların demokratik rollerinin bir gereği olarak ifade edilen kaynaştırma eğitimi, özel eğitime muhtaç bireyleri tıpkı diğer öğrenciler gibi işgücü piyasasına hazırlamak, topluma kazandırmak ve temel haklarından feragat etmeden ilgi ve becerilerine uygun eğitim imkânı sağlamak gibi rollere sahiptir (Jónsson, 2016).

İzlanda'da özel eğitimin amaç ve hedefleri bilinse de, özel eğitim ve özel eğitim veren öğretmenlere ilişkin İzlanda Anayasası, içtüzük veya Ulusal Eğitim Programı Kılavuzunda (National Curriculum Guides) bu konuya açık bir şekilde değinilmemiştir. Özel eğitim yerine daha çok “özel destek” (special support) kavramının kullanıldığı İzlanda'da sırasıyla İsviçre, Danimarka, İtalya ve Amerika gibi ülkelerin özel eğitim politikaları örnek alınmış, daha sonra “Herkes için Eğitim” (Education for All), “Salamanca Deklarasyonu” ve “Özel Eğitime İhtiyacı olan Öğrenciler için Eylem Planı” reformlarındaki ilkeler benimsenmiştir. Buna ek olarak “Tüm Öğrenen Bireyler için Bütünleştirilmiş Eğitim” ve “Engelli Bireylerin Hakları Sözleşmesi” ile ülkedeki özel eğitim politikası yürütülmeye çalışılmıştır (Marínsson ve Bjarnason, 2015).

“Herkes için Eğitim” reformu, İzlanda Eğitim Sitemindeki özel eğitim programları için resmi olarak rehber alınan temel politikalardan en önemlisidir. Erken yaşlardan orta öğretim evresine kadar esas alınan bu politika, özel eğitime muhtaç öğrencileri diğer öğrencilerden ayırmadan yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda eğitim vermeyi amaçlar. İzlanda'da özel eğitime muhtaç öğrencilerin kendileri veya ebeveynleri hangi okula gideceklerine kendileri karar verir (UNESCO, 2008).

Son yıllarda, özellikle ülkenin başkenti olan Reykjavík'deki örgün eğitim veren okullarda özel eğitime muhtaç olan bireylerin giderek okula katılımının arttığı gözlenmiştir (Marínsson ve Bjarnason, 2015). 2015 yılı verilerine bakıldığında ise ülkedeki 2,100 kişinin İzlanda okullarında özel eğitim desteği aldığı görülmektedir (Statistics Iceland, 2015).

Yetişkin eğitimi (yaşam boyu öğrenme, uzaktan eğitim). İzlanda'da yaşam boyu öğrenme; liseyi bitirmeyen, 18 yaşından büyük olup liseye devam eden, kişisel bilgi ve beceri gelişimini arzulayan, uzaktan eğitim almak isteyen, ilkokula katılmamış ya da devam edip yetersiz kalan, iş sırasında eğitime açık, çeşitli hobi kurslarına katılmak isteyen tüm bireylere sunulan bir hizmettir (EC, 2008). İzlanda'da 1998 yılından beri, ülkenin önemli bölgelerinde dokuz Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi (Lifelong Learning Centres) kurulmuştur. Bu merkezler yoluyla yetişkin bireyler için uzaktan eğitim programları giderek yaygınlaştırılmıştır (EHEA, 2003). İzlanda'da bazı liseler; Yaşam Boyu Öğrenme Merkezleri ve lise düzeyinde yeterlik ve meslek sertifikası veren akşam okulları ile işbirliği içinde akademik ve mesleki uzaktan eğitim

programları sunmaktadır. Bunun yanında bazı belediyelerin açtığı akşam okulları ile özel okulların, şirketlerin ve derneklerin girişimleri ile açılan çeşitli kurslar da bulunmaktadır (Stefansson ve Karlsdottir, 2015, 380). Ayrıca bazı üniversiteler, sürekli eğitim merkezleri kurarak bazıları ise özel kurslar düzenleyerek yaşam boyu eğitim sürecine destek vermektedirler (EHEA, 2003). Örneğin İzlanda Üniversitesi, bir-iki yıllık çeşitli eğitim programlarının yanında dört yıllık temel öğretmen eğitiminin verildiği uzaktan eğitim programları açmaktadır (Stefansson ve Karlsdottir, 2015, 380).

İzlanda Eğitim Sisteminin Süreç Boyutu

Çalışmanın bu bölümünde İzlanda Eğitim Sisteminin süreç boyutu incelenmiştir. Bu doğrultuda İzlanda Eğitim Sisteminde eğitim-öğretim süreçleri, öğretmenlerin ve yöneticilerin yetiştirilmesi, eğitim denetimi ve eğitim finansmanı açıklanmıştır.

Eğitim-öğretim süreçleri. İzlanda’da; okul öncesi ve zorunlu eğitim kademelerinde teras modeli eğitimi veren 17 okulda 2000’in üzerinde öğrenci ve 450 civarında çalışan bulunmaktadır. Ayrıca ülkede, bu modelin ideolojisini kısmen ya da tamamen kullanan çok az sayıda okul bulunmaktadır (www.hjalli.is).

Genel olarak öğrenci velileri okul öncesi eğitim için katılım ücreti ödemekte; ancak okul finansmanı daha çok yerel konseyler tarafından sağlanmaktadır. Buna ek olarak yalnız anne veya babası tarafından büyütülen ya da engeli olan çocuklara öncelik tanınmaktadır. Çocuklar, çoğunlukla yaş gruplarına göre ayrılarak eğitim alır. Okul öncesi eğitim günde minimum dört maksimum dokuz saat olarak sunulmaktadır (www.iceland.is).

İzlanda’da 6-16 yaş aralığındaki çocukların eğitimini kapsayan tek yapıli model, zorunlu eğitim modeli olarak da anılan ilkokul ve alt ortaokul eğitimleridir. Bu kademede eğitim-öğretim her yıl 21-24 Ağustos tarihleri arasında başlar ve 6-10 Haziran tarihleri arasında sona erer. Tatiller; iki haftalık yılbaşı tatili, iki ya da üç günlük karnaval tatili ve sekiz günlük paskalya tatilinin yanı sıra 11 haftalık yaz tatilinden oluşur. Zorunlu eğitim okullarında görev yapan öğretmenler, akademik yılın başlangıcından dört gün öncesi ile bitiminden dört gün sonrasına kadar göreve devam ederler (EC, 2015).

İzlanda’da son yıllarda alt ortaokul düzeyinde öğrencilerin, kendi öğrenme şekillerini oluşturmaya başladıkları görülmektedir. Örneğin, kendi aralarında yüksek, orta ve düşük başarı düzeyine göre gruplar oluşturarak kendi öğrenme hızlarında eğitim almaktadır. Bunun yanı sıra alt ortaokula devam ettiği sırada yeterliğini kanıtlayan öğrenciler, diledikleri takdirde lise düzeyinden belirli dersleri de alabilmektedir (Wolfensberger, 2015). Zorunlu eğitim okullarında/ temel okullarda uygulanacak test sorularının hazırlanmasından ise İzlanda Eğitsel Test Enstitüsü (Námsmatsstofnun, The Educational Testing Institute of Iceland, [ETII]) sorumludur. ETII, MESC tarafından kurulan bağımsız bir kuruluştur. Bu kurumun temel görevi; temel okulların (ilkokul ve alt ortaokul) dördüncü, yedinci ve onuncu sınıflarında, seçilmiş derslere yönelik ulusal testler oluşturmak ve uygulamaktır. Test puanları, kuruluşun resmi internet sitesinden duyurulmaktadır. Kurumun bir diğer görevi ise ulusal ve uluslararası düzeyde çeşitli araştırma projeleri ile ilgilenmektir. Bu projelere ilişkin üretilen raporlar, sıklıkla, temel okulların kalitesi ve hesap verilebilirliğine yönelik kitlesel tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Ancak ETII, temel okul kademesi dışındaki diğer eğitim kademelerine yönelik olarak çok sınırlı sayıda test ve rapor üretmektedir (Hansen, 2016, 41).

İzlanda'da zorunlu eğitimi tamamlayan öğrenciler, ulusal merkezi sınavlara (nationally coordinated examinations) girebilirler. Bu sınavlara girmek zorunlu değildir. Ancak sınava girecek olan öğrenciler, sınavda çıkacak konuların miktarına karar verebilirler. Zorunlu eğitim sonunda öğrenciler; bir bitirme sertifikası, ulusal merkezi sınav sonucu belgesi (isteğe bağlı) ve okulun son yılında tamamlanan diğer tüm çalışmaların bulunduğu belgeyi edinmeye hak kazanırlar ve üst ortaokul/ lise eğitimine geçerler (Nuffic, 2015). İzlanda'da 16-20 yaş aralığındaki öğrencilerin eğitimini kapsayan üst ortaokul/ lise eğitimi her yıl 13-17 Ağustos tarihleri arasında başlar ve 23-27 Mayıs tarihleri arasında son bulur. Lise düzeyindeki okullarda tatiller, zorunlu eğitim kademesi ile aynıdır. Lisede görev yapan öğretmenler için akademik takvimin başlangıcında ya da sonunda (ya da her ikisinde) yerine getirmeleri gereken toplam dört günlük bir çalışma zorunluluğu vardır (EC, 2015).

Üst ortaokul sisteminde ağırlıklı olarak genel eğitimin verildiği genel liseler ile çok amaçlı liselerdeki eğitimin ardından öğrenciler, yeterlilik sınavına (Stúdentsspróf, matriculation examination) girerler. Bu sınavda, öğrencilerin tercih ettikleri alanlara (yabancı diller, doğa bilimleri, sosyal bilimler) uygun şekilde üç temel konudan soru sorulur: Programdaki tüm öğrenciler için zorunlu olan ortak konular, uzmanlık alan konuları ve seçimli konular (elective subjects). Ağırlıklı olarak mesleki eğitimin verildiği ticaret meslek liseleri ile mesleki uzmanlık okullarında ise öğrencilerin iki farklı yolu bulunmaktadır. Bir meslek alanında ya da sanat alanındaki öğrenciler, ilave genel eğitim dersleri alabilir ve yeterlilik sınavında başarılı olmayı hedefleyebilirler. Öğrencilerin bir diğer seçeneği ise ticaret sınavlarına (trade examinations) girmektir. İşe alım yapacak olan ilgili meslek kuruluşunun sorumluluğundaki bu sınavlar için birçok mesleki dernek de girişimde bulunmaktadır. Bu sınavı, başarı ile tamamlayan öğrenciler, bir sertifika (Sveinpróf) elde ederler (Nuffic, 2015).

İzlanda'da üniversiteler, akademik yılın başlamasını belirlemede özerk olsalar da genellikle eğitim-öğretim 15 Ağustos- 5 Eylül tarihleri arasında başlar ve 30 Kasım tarihinde sona erer. Bunun yanında bazı üniversiteler, mayıstan ağustosa kadar süren yaz okulları açmaktadırlar. Tatiller; üç aylık yaz tatili, iki haftalık yılbaşı tatili ve bir haftalık paskalya tatilinden oluşmaktadır (EC, 2015a). 1997 yılında çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Kanunu, üniversitelerde yapılacak aktivitelerin genel çerçevesini oluşturmaktadır. İzlanda'da üniversitelerin yönetimi; yönetim kurulu, rektör, fakülte kurulları ve dekanlardan oluşan ekip tarafından sağlanır. Yönetim kurulu, nihai karar vericidir (MESC, 2002). İzlanda'da üniversiteye temel giriş şartı, lise sonunda girilen yeterlilik sınavını (stúdentsspróf) başarı ile tamamlamaktır. Bunun yanı sıra üniversiteler, giriş şartı olarak kendi kriterlerini de sürece dâhil edebilirler (Nuffic, 2015). Özellikle tıp, hukuk ve iktisat gibi alanlarda giriş sınavları yapılmaktadır. Kamu üniversitelerinde eğitim ücretsizken, özel üniversitelerde öğrencilerden kayıt ücreti alınmaktadır (Wolfensberger, 2015, 168).

Hâlihazırda İzlanda'da dördü kamu üçü özel olmak üzere yedi üniversite bulunmaktadır. Bu üniversitelerden bazıları araştırma ile ilişkisi yönüyle, bazıları ise sunduğu eğitim programının çeşitliliğiyle ön plana çıkmaktadır. Bu doğrultuda İzlanda'daki üniversitelerden ikisinin ziraat/tarım alanında, birinin güzel sanatlar alanında uzmanlaştığı; diğer dördünün ise çok daha kapsamlı çalışma alanlarında eğitim programları sunduğu söylenebilir (www.webgate.ec.europa.eu). Görüldüğü gibi İzlanda'da, yükseköğretim düzeyinde eğitim veren kurumların sayısı, parmakla sayılacak kadar azdır. Ancak bu durum, yaklaşık 300.000 nüfusu olan İzlanda için şaşırtıcı değildir.

Öğretmenlerin Yetiştirilmesi. İzlanda’da, ikisi öğretmen eğitimi programı uygulayan (İzlanda Üniversitesi ve Akureyri Üniversitesi) yedi üniversite bulunmaktadır. Öğretmen eğitimi alanında İzlanda Üniversitesi, üç fakültede yaklaşık 2300 lisans öğrencisi ile açık ara en büyük öğretmen eğitimi kurumudur. Öğretmen Eğitimi Fakültesi; okul öncesi, ilkokul ya da ortaöğretim düzeyinde öğretmen olmak için farklı eğitim yolları sunmaktadır (Hansen, 2016, 41). İzlanda’da okul öncesi ve zorunlu eğitim veren okullarda öğretmen olabilmek için üç yıllık bir lisans eğitim programı yeterli görülürken üst ortaöğretim düzeyinde dört yıllık bir lisans eğitimden geçmek zorunlu tutulmaktadır (education.stateuniversity.com).

Okul öncesi öğretmeni olabilmek için İzlanda’daki en büyük üniversite olan İzlanda Üniversitesi veya Akureyri Üniversitesi’indeki okul öncesi eğitim programlarını tamamlamak gerekmektedir. Okul öncesi öğretmeni olabilmek için, öğrenciler çoğunlukla aldığı her dersin yeterliliğini sağlamak ve ilgili sınavları başarıyla bitirmek zorundadır. Okul öncesi eğitim programlarının üçte ikisi akademik-teorik bilgi, üçte biri uygulamalı eğitim olarak sunulur. Toplamda iki aşama olarak sunulan okul öncesi eğitimi programının uygulama basamağında öğrenciler, herhangi bir anaokulunda ve deneyimli bir okul öncesi öğretmeni gözetiminde staj yaparlar (MESC, 2002). Uzman düzeyinde bir okul öncesi öğretmeni olabilmek için ise Bakanlık tarafından akredite edilen eğitim enstitülerinin birinden mastır derecesine sahip olmak gerekmektedir (Icelandic Legislation, 2014).

İlkokul ve alt ortaokullarda (zorunlu eğitim) görevli bir öğretmen olmak için yine İzlanda veya Akureyri Üniversite’lerinin birinden çok kültürlü eğitim programlarını bitirmek ve birden fazla alanda uzmanlaşmak gerekmektedir. Nitekim bu okul düzeylerinde eğitim veren öğretmenlerden eğitim-öğretim yılı boyunca çeşitli sınıflara bir ya da daha fazla alanda ders vermesi beklenir. Buna ek olarak her yıl eğitim enstitüleri tarafından öğretmenlere çeşitli konularda hizmet içi eğitimler sunulmaktadır. Üst ortaöğretimde öğretmen olabilmek için ise öğrenciler, temel alan eğitimlerinin dışında bir yıllık öğretim metodolojisinin sunulduğu bir eğitimden geçmek zorundadırlar (www.european-agency.org).

Öğretmen adayları 60 kredisi pedagojik eğitim olmak üzere toplamda 270-300 arası ders kredisi almak durumundadır. 2006 yılı itibariyle hem üst ortaöğretimde hem de zorunlu eğitim veren okul düzeylerinde öğretmen (professionals) olmak için lisans eğitimin dışında Bakanlık tarafından akredite edilen eğitim enstitülerinden lisansüstü dereceye sahip olmak gerekmektedir (Icelandic Legislation, 2014). İzlanda’daki öğretmenler zorunlu olmasa da hizmet içi eğitimler, araştırma-geliştirme projeleri, çalıştay ve seminerler gibi etkinliklere yüksek düzeyde ilgi ve katılım göstermektedirler (education.stateuniversity.com).

Yöneticilerin Yetiştirilmesi. İzlanda’daki okul müdürleri yöneticiden ziyade “öğretim lideri” olarak tanımlanmaktadır. Okul çalışma ve faaliyetleri izlemek, koçluk yapmak, mevcut uygulamaları yönetmek gibi görevleri bulunan okul müdürlerinin tarafsız olması da kendilerinden beklenen önemli özelliklerdendir. Ayrıca ders ve okul denetimi, okul eğitim programlarının geliştirilmesi ve diğer eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi gibi konularda önemli görevler üstlenmektedirler (Hansen, 2016).

İlkokullarda, yerel yetkililerin (belediyeler) oluşturduğu bir komite tarafından başöğretmen seçilir ve okulun yönetiminden sorumlu tutulur. Zorunlu eğitim veren okul düzeylerinde yerel otoriteler okulun işleyişiyle doğrudan ilgilenen bir yönetici seçer. Bu seçim işlemi, hem öğretmen hem öğrenci hem de velilerin oluşturduğu bir konsey tarafından düzenlenen toplantılarda tavsiye edilen kişi dikkate alınarak sonuçlanır. Üst ortaokullarda ise

belediye başkanları beş üyeden oluşan bir grubu, yönetici olarak okullara atar ve okullardaki eğitim öğretim faaliyetlerinden sorumlu tutar (Stefansson ve Karlsdottir, 2015).

İzlanda eğitim sistemindeki farklı okul düzeylerinde görev yapan öğretmenlerde aranan şartlar gibi okullarda yönetici veya başöğretmen olabilmek için birbirinden ayrılan düzenlemeler olabilmektedir. Öncelikle herhangi bir okul düzeyinde yönetici olabilmek için o okul düzeyinde görev yapmış, deneyimli bir öğretmen olmak gerekmektedir. Öğretmen olabilmek için aranan şartlara ek olarak her okul müdürünün yönetim becerilerine sahip olması beklenir. Örneğin üst ortaöğretimde bir yönetici olabilmek için o okul düzeyinde deneyimli bir öğretmen olma şartı aranır (Icelandic Legislation, 2014).

Özellikle üst ortaöğretim okullarında yönetici atamaları yapmak için İzlanda Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı, ülkede devlet memuru alımı gibi açık ilan vermektedir. Bakanlık, verilen ilanlara yapılan başvuruları, belirledikleri ölçütlere göre değerlendirir ve bu doğrultuda okullara yönetici atamalarını yapar. Seçilen okul müdürü mevcut okul yönetimiyle birlikte okulun işleyişinden sorumlu tutulur (Icelandic Legislation, 2014).

Eğitim Denetimi. İzlanda'da okul öncesi eğitim veren okulların değerlendirilmesi ve denetimi işinden ilgili yasa ve düzenlemeler gereği İzlanda Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı sorumludur. Okul öncesi eğitimde yapılan denetim, okulların ulusal hedefler doğrultusunda belirlenen genel eğitim performanslarına ve okulun kendi belirlediği eğitim planlarına ulaşmadığını incelemek amacıyla yapılır (MESC, 2002).

Zorunlu ve üst ortaokul düzeyinde eğitim veren okullar, kendi eğitim-öğretim faaliyetlerini, öğretim yöntemleri, okul dışı ilişkiler ve yönetsel uygulamalarına ilişkin tüm hususları denetlemekten kendisi sorumludur. Bu düzeydeki okullar öz-değerlendirme (self-evaluation) yaparak kendi denetim ve değerlendirme yöntemlerini belirlemede ve uygulamaktadır. İzlanda Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı ise bu eğitim kurumlarına beş yıl aralıklarla ziyarette bulunarak okulların öz-değerlendirme çalışmalarını incelemekte ve ilgili kayıtları sorgulamaktadır. Bu aşamada bakanlık, denetim süresince, Zorunlu Eğitim Yasası ve Ulusal Eğitim Programları Kılavuzu'ndaki koşulların yerine getirilip getirilmediğini kontrol eder (MESC, 2002).

Yüksek eğitim veren kurumlarda yapılan denetim ise 1999 yılında öğretim niteliği ve kontrolüyle ilgili yürürlüğe giren bir yönetmelikle düzenlenmektedir. Bu yönetmelikle her bir üniversitenin kendi resmi değerlendirme sistemlerini oluşturmaları istenmekte ve kendi öğretimlerinin niteliğini konusunda bir iç değerlendirme (internal evaluation) yapmaları beklenmektedir. Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı ise yüksek eğitim veren üniversite ve enstitülerin dış değerlendirilmesini (external evaluation) yapmakta, diplomaların onayını gerçekleştirilmektedir (MESC, 2002).

Eğitimin finansmanı. İzlanda'da eğitim, geleneksel olarak kamu girişimleri ile finanse edilir (MESC, 2002). Her bir eğitim kademesinde yer alan okulların finansal yönetimi çok az farklılaşır. İzlanda'da okul öncesi ve zorunlu (temel) eğitim düzeyinde eğitim veren okullar çoğu kez belediyelerce finanse edilirken; üst ortaokul ve üniversite düzeyinde eğitim veren okullar, öncelikli olarak merkezi hükümet tarafından finanse edilir. Son dönemlerde İzlanda'da bazı belediyelerin, üst ortaokulların finansal kontrol ve yönetiminin merkezi hükümetten belediyelere devredilmesi yönünde yoğun talebi bulunmaktadır (Hansen, 2016, 39). Bunun yanı sıra İzlanda Eğitim Sisteminde çok az sayıda özel okul da bulunmaktadır. Ancak neredeyse

bütün özel okullar, kamu kaynaklarını kullanmaktadır (MESC, 2002). Yükseköğretimde finansman kaynakları incelendiğinde ise İzlanda'da %90,6 oranında kamu, %9,4 oranında özel girişimlerin bulunduğu görülmektedir (OECD, 2012a).

SONUÇ VE TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ İÇİN ÇIKARIMLAR

İzlanda Eğitim Sisteminde cinsiyeti, ekonomik durumu, yaşadığı bölgesi, kültürü ve sosyal geçmişi ne olursa olsun bireyler için fırsat eşitliğinin sağlanması, temel ilkedir. İzlanda'da eğitim yoluyla aktif ve sorumluluk sahibi yurttaşlar yetiştirilmesi ve çalışma hayatına hazırlanması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, eğitimde politika ve amaçları yönüyle İzlanda Eğitim Sisteminin, Türk Eğitim Sistemi ile büyük bir benzerlik gösterdiği söylenebilir. İzlanda'da okul sisteminin siyasi ve yasal yükümlülükleri ile temel amaç ve kapsamının belirlenmesinde en yetkili karar merci, İzlanda Meclisidir. Meclisin çizeceği sınırlar doğrultusunda Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı (MESC), milli eğitimin genel yönetiminden ve eğitim alanında yapılacak yeniliklerin planlanıp uygulanmasından sorumludur. Bu yönüyle de İzlanda Eğitim Sisteminin, eğitime ilişkin bütün kararların merkezden alındığı Türk Eğitim Sistemi ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Ancak Türkiye'dekinin aksine İzlanda'da okul öncesi ve zorunlu eğitim okullarında başarının sağlanmasından belediyeler de sorumludur. Örneğin; okul öncesi eğitim için okul inşa etme, öğrenim gören çocuklara ve onların ailelerine destek sağlama gibi konular, belediyelerin sorumluluğundadır (www.webgate.ec.europa.eu).

İzlanda'da 1-6 yaş aralığındaki çocukların eğitimini kapsayan okul öncesi eğitim, yasal olarak eğitim sisteminin bir kademesi olsa da zorunlu değildir. Öğrenciler 6 yaşından itibaren sırasıyla ilkökul ve alt ortaokul eğitimlerine katılmak zorundadır. İzlanda'da bu eğitim kademesi tek yapılı eğitim şeklinde yapılandırılır ve 6-16 yaş aralığındaki öğrencilerin eğitimini kapsayan zorunlu eğitimi oluşturur. İzlanda'daki bu uygulama yapı olarak, Türkiye'deki bir önceki eğitim sistemi (beş yıl ilkökul ve üç yıl ortaokul olmak üzere sekiz yıllık zorunlu eğitim) ile benzerlik göstermektedir. Ancak Türkiye'de 2012 yılından itibaren dört yıllık ilkökul, dört yıllık ortaokul (alt ortaokul) ve dört yıllık lise (üst ortaokul) eğitiminden oluşan 12 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim sistemine geçilmiştir. İzlanda'da ise üst ortaokul eğitimi zorunlu değildir.

Üst ortaokul/ lise düzeyinde her iki ülkede de öğrencilerin tercih edebilecekleri benzer lise türleri bulunmaktadır. Her iki ülkede de öğrenciler genel eğitim ya da mesleki eğitim programlarına farklı düzeylerde ağırlık veren okullardan birini tercih ederler. Ancak öğrencilerin liseye kayıt yaptırmaları için gerekli koşullar değişiklik göstermektedir. İzlanda'da zorunlu eğitim kademesini tamamlayan öğrenciler; bitirme sertifikası ve okulun son yılında tamamladıkları bir belgenin yanında dilerlerse ulusal merkezi sınav belgesini de elde edebilirler. Türkiye'de ise öğrencilerin tercih edecekleri lise türünü belirlemede, ortaokul (alt ortaokul) eğitimi boyunca her dönemin sonunda girilen TEOG sınavı, başat belirleyicidir. Liseye kayıt koşullarındaki bu farklılık üniversiteye kayıt esnasında da bulunmaktadır. Zira İzlanda'da lise eğitiminin ardından öğrenciler, bitirme sınavı niteliğindeki yeterlilik sınavına (stúdentpróf) ya da meslek sınavlarına (sveinpróf) girerler ve bu sınavların ardından elde ettikleri sertifika ile üniversitelere başvurma hakkı kazanırlar. Sonrasında üniversitelerin belirleyebileceği özel kriterlere uymaları durumunda diledikleri programa başvurabilirler. Türkiye'de ise yükseköğretime geçişte uzun yıllardır merkezi sınav sistemi uygulanmaktadır; lise eğitimi tamamlayan öğrenciler, LYS ve YGS sınavında başarılı olmaları durumunda üniversitede eğitim

görmeye hak kazanırlar. Bu süreçte okul başarı puanlarının ise, İzlanda'dakinin aksine, öğrencilerin sınav puanlarına çok cüzi bir katkısı bulunmaktadır.

Eğitim kademeleri arasında bitirme/yeterlik sınavına dayalı sistemin uygulandığı İzlanda, bu yönüyle Türkiye'ye örnek teşkil edebilir. Ancak eğitimin ve dolayısıyla sınav sistemlerinin planlanmasında göz önünde bulundurulacak birçok değişken vardır. Her şeyden önce, iki ülke arasındaki en büyük fark nüfustur. Türkiye'nin nüfusu, İzlanda nüfusunun 250 katından daha fazladır. Nüfustaki bu farklılaşma bile tek başına, iki ülkenin doğrudan kıyaslanamayacağını gösterir. Buna rağmen, iki ülkede eğitime ilişkin bazı oranlar görece yorumlanabilir bulgulara işaret edecektir. Tablo 2'de, İzlanda'da tüm eğitim kademelerinde bulunan okul ve öğrenci sayıları verilmiştir.

Tablo 2. Eğitim Kademelerine Göre İzlanda'da Okul ve Öğrenci Sayıları

Okul Kademesi	Okul Sayısı			Öğrenci Sayısı		
	Kamu	Özel	Toplam Özel	Kız	Erkek	Toplam
Okul öncesi (1-6 yaş) %6,6	220	35	255 %11,1	9.559	10.154	19.713
Zorunlu eğitim (6-16 yaş) %15	156	11	167 %17,2	20.960	21.774	42.734
Üst ortaokul (16-20 yaş)*	-	-	59	12.314	12.397	24.711
Üniversite (20+ yaş)	Lisans	4	3	7	12.085	7.263
	Lisansüstü				305	186
						491

Kaynak. (www.statice.is) (2013 verisi)

Literatür ve ilgili resmi kaynaklar incelendiğinde okul ve öğrenci sayılarına ilişkin verilerin en son 2013 yılında hesaplandığı görülmüş ve dolayısıyla bu yılın verileri esas alınmıştır. Tablo 2 incelendiğinde, 2013 yılı verilerine göre İzlanda'da tüm eğitim kademelerinde toplam 488 okul/üniversite bulunduğu görülmektedir. Türkiye'de ise tüm eğitim kademelerinde bulunan toplam okul (MEB, 2013)/ üniversite (www.yok.gov.tr) sayısı 83.964'tür. Yuvarlak bir hesapla, İzlanda'da eğitim kademelerine göre okul başına düşen öğrenci sayısı okul öncesi eğitimde 77, zorunlu eğitimde 255 ve yükseköğretimde 2764'tür. Türkiye'de benzer eğitim kademelerinde yer alan her bir okul başına düşen öğrenci sayısı ise; okul öncesinde 40, (İzlanda'da zorunlu eğitime karşılık gelen) ilkokul ve ortaokulda 133 ve yükseköğretimde 31.413'tür.

İzlanda'da, Türkiye'ye oranla, okul öncesi ve zorunlu eğitim kademelerinde okul başına düşen öğrenci sayısı bir hayli yüksek; üniversite başına düşen öğrenci sayısı ise bir hayli düşüktür. Ancak bu bulgu, her iki ülkedeki okullaşma oranları dikkate alındığında daha doğru bir anlam ifade edecektir. Zira 2012 yılı verilerine göre İzlanda'da okul öncesi eğitim okullaşma oranı %97,48, zorunlu eğitim okullaşma oranı %98,67, üst ortaokul düzeyi okullaşma oranı %88,08 ve yükseköğretimde okullaşma oranı %82,23'tür. Türkiye'de ise bu oranlar sırasıyla; %30,2, %98,67; %88,08 ve %69,03'tür (Unesco Institute for Statistics [UIS]). Benzer şekilde; OECD (2013) verilerine göre 15-19 yaş aralığındaki nüfusun okullaşma oranı İzlanda'da %88 iken Türkiye'de %69,1'dir. Özetle; İzlanda'da nüfus gereği Türkiye'ye oranla çok az sayıda okul ve öğrenci bulunmasına rağmen okullaşma oranları bir hayli yüksektir. Türkiye'de okul

başına düşen öğrenci sayısının İzlanda'ya oranla düşük olması, ilk bakışta fiziksel donanımın yeterliliğini akla getirirse de, büyük ölçekte bakıldığında, bu durumun, okullaşma oranındaki acı tablodan kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Türkiye'de, eğitimde fiziksel donanım sağlama gibi nicel özelliklerin yanı sıra nitel; eğitime katılımı, sürekliliği ve kaliteyi artırıcı önlemlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Bunu destekleyen bir diğer bulgu da mezun oranlarına yöneliktir. İzlanda'da 25-64 yaş aralığındaki yetişkin nüfusun %37,1'i yükseköğretim, %36,2'si lise ve %26,7'si liseden önceki bir eğitim düzeyinden; Türkiye'de bu nüfusun %16,7'si yükseköğretim, %18,9 'si lise ve %64,4'ü ise liseden önceki bir eğitim düzeyinden mezundur (OECD, 2014a). Eğitim düzeyine göre mezun oranları incelendiğinde iki ülkenin verileri arasında ters yönde bir ilişkinin bulunduğu görülmektedir. Ayrıca her iki ülkedeki genç nüfusun yaş gruplarına göre işsizlik oranları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Genç Nüfusun İşsizlik Oranları (OECD, 2014)

	15-19 yaş		20-24 yaş		15-29 yaş	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
İzlanda	-	%5,8	%8,7	%10,1	%8,5	%9,2
Türkiye	%27,3	%15	%51	%20,5	%46	%17,2

Tablo 3'te görüldüğü gibi İzlanda'da bütün yaş gruplarında genç nüfusun işsizlik oranları Türkiye'ye kıyasla oldukça düşüktür. Özellikle, Türkiye'de işsiz kadın nüfus oranlarının İzlanda'dan 5-6 kat daha yüksek olması dikkat çekicidir. İzlanda Eğitim Sistemi ile Türk Eğitim Sistemi arasındaki bir başka farklılaşma da öğretmenlere yöneliktir. 2013 yılı verilerine göre İzlanda'da ilkokullarda 3.001, alt ortaokullarda 1.281 olmak üzere zorunlu eğitim kademesinde toplam 4.282 öğretmen bulunurken; Türkiye'de bu kademeyle karşılık gelen eğitim düzeyinde, ilkokullarda 282.043, ortaokullarda 269.759 olmak üzere toplam 551.802 öğretmen bulunmaktadır (OECD, 2013a). Ancak her iki eğitim kademesinin (ilkokul ve alt ortaokul) ortalaması düşünüldüğünde bu durum; İzlanda'da (ortalama) her 10 öğrenci için bir öğretmenin; Türkiye'de ise (ortalama) her 20 öğrenci için bir öğretmenin bulunması anlamına gelmektedir. Bu bulgular, öncekilere benzer şekilde, Türkiye'de öğretmen niteliğini artırıcı çalışmaların yapılmasının önemini ortaya koymaktadır. Bakanlığın; ücretli ya da sözleşmeli öğretmenlik uygulamalarına son vererek kadrolu öğretmen atama oranlarının artırılması yoluna gitmelidir. İzlanda'da 10 yıl mesleki deneyimi bulunan bir öğretmenin yıllık brüt maaşı \$28.046, Türkiye'de ise \$25.632'dir. Her iki ülkede de öğretmen maaşlarının birbirine yakın olduğu ancak OECD ortalamasının (\$36.846) bir hayli altında olduğu görülmektedir (OECD, 2012).

Sonuç olarak benzerlik ve farklılıklarıyla incelenen İzlanda Eğitim Sisteminde Türk Eğitim Sistemi için dikkate alınabilecek birtakım özelliklerin olduğunu söylemek mümkündür. Yer altı kaynaklarını kullanma ve ülkede pek çok iş sahası yaratma açısından İzlanda örnek alınabilecek bir ülkedir. Ancak ülke nüfusu ve demografik özellikleri de dikkate alınacak olunursa Türkiye için aynı uygulamaların benzer sonuçlar vereceğini beklemek mümkün olmayabilir.

KAYNAKÇA

- Balcı, A. (2013). Karşılaştırmalı eğitim sistemleri. Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Central Intelligence Agency-CIA (12.11.2016) Retrieved from <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ic.html>
- EC (2008). Euroguidance Centre. Educational and vocational guidance in Iceland. Iceland: EC.
- EC (2015). European Commission. Organisation of school time in Europe: Primary and secondary general education 2015/16 school year. Luxembourg: Pub. Office of the European Union.
- EC (2015a). European Commission. The organisation of academic year in Europe 2015/16. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Eder, F. & Thonhauser, J. (2015). Austria (eds. W. Hörner, H. Döbert, L. R. Reuter & B. Kopp). The Education Systems of Europe (2. baskı). Switzerland: Springer International Publishing.
- EHEA (2003). European Higher Education Area. Iceland: National report on the Bologna process. Retrieved 12.04.2016 from http://www.ehea.info/Uploads/Documents/ICELAND_2003.PDF
- EHEA (2015). European Higher Education Area. National report regarding the Bologna process implementation 2012-2015: Iceland. Retrieved 12.04.2016 from http://www.ehea.info/Uploads/SubmittedFiles/4_2015/115811.pdf.
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (10.11.2016). Retrieved from <https://www.european-agency.org/country-information/iceland/national-overview/complete-national-overview>
- Eurydice (2015). Compulsory education in Europe 2015/16. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- EURYDICE (Avrupa Eğitim Bilgi Ağı Türkiye Birimi) 01.02.2017 tarihinde <http://sgb.meb.gov.tr/eurydice/> sitesinden alınmıştır
- Hansen, B. (2016). Iceland: Research on Principals in Iceland (39-61) (eds. Arlestig, H., Day, C. & Johansson, O.) A Decade of Research on School Principals: Cases from 24 Countries. Springer.
- Holmes, B. (1958). The Problem Approach in Comparative Education: Some Methodological Considerations. *Comparative Education Review*, 2 (1). 3-8.
- <http://education.stateuniversity.com/pages/646/Iceland-TEACHING-PROFESSION.html> sitesinden 06.11.2016 tarihinde alınmıştır.
- <http://heilsustefnan.is/english-main-page/this-is-the-english-first-page/> sitesinden 12.12.2016 tarihinde alınmıştır.
- http://www.dmjx.dk/international/students_work/pdf/icelandic_eu_membership_heavilydebated.pdf sitesinden 10.11.2016 tarihinde alınmıştır.
- <http://www.statice.is/statistics/society/education/> sitesinden 12.11.2016 tarihinde alınmıştır.

<http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz;jsessionid=D8D5BF9AC5837D44CC9A6652782FA032> sitesinden 01.11.2016 tarihinde alınmıştır.

https://web.archive.org/web/20110511213824/http://www.heimur.is/heimur/leit/frettir/Default.asp?ew_1_a_id=138249 sitesinden 10.11.2016 tarihinde alınmıştır.

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Iceland:Organisational_Variations_and_Alternative_Structures_in_Early_Childhood_Education_and_Care adresinden 12.11.2016 tarihinde erişilmiştir.

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Iceland:Adult_Education_and_Training sitesinden 12.11.2016 tarihinde alınmıştır.

http://www.mbl.is/frettir/innlent/2012/02/28/67_prosent_myndu_hafna_esb_adild/ sitesinden 09.11.2016 tarihinde alınmıştır.

<http://www.forbes.com/sites/timworstall/2015/10/24/if-iceland-can-jail-bankers-for-the-crash-then-why-cant-america> sitesinden 09.11.2016 tarihinde alınmıştır.

<https://istatistik.yok.gov.tr/> sitesinden 01.11.2016 tarihinde alınmıştır.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Iceland> sitesinden 04.11.2016 tarihinde alınmıştır.

<http://www.ask.hi.is/page/LivingInIceland> adresinden 10.11.2016 tarihinde erişilmiştir.

<http://www.hjalli.is/information/> adresinden 12.11.2016 tarihinde erişilmiştir.

<http://www.iceland.is/the-big-picture> sitesinden 07.12.2016 tarihinde alınmıştır.

<http://www.prosperity.com/globe/iceland> 01.04.2017 tarihinde sitesinden alınmıştır.

Icelandic Legislation. (2014). Act on the education and recruitment of teachers and administrators of preschools, compulsory schools and upper secondary schools.

Jónsson, O. P. (2016). Democratic and Inclusive Education in Iceland: Transgression and the Medical Gaze. *Nordic Journal of Social Research*. Vol. 7: Special issue. 75-92.

Kandel, I. L. (1959). The methodology of comparative education. *International review of education*, 5(3), 270-280.

Kristinsson, A.P. (2010). What is the official name of our country? Retrieved from <http://www.visindavefur.is/svar.php?id=54970>

Marínósson, G. L. ve Bjarnason, D.S. (2015). Special Education Today in Iceland. *Special education: An international perspective*. 7., 1-29

MESC (2002). Ministry of Education, Science and Culture. The education system in Iceland. Reykjavík: MESC. Retrieved from eng.menntamalaraduneyti.is/ministry/

Nuffic (2015). The Icelandic education system described and compared with the Dutch system. Hollanda: Internationalising Education-Nuffic.

OECD (2012a). Spending on tertiary education (indicator). Retrieved 01.04.2016 from doi: 10.1787/a3523185-en. <https://data.oecd.org/eduresource/spending-on-tertiary-education.htm#indicator-chart>.

OECD (2014) Employment rate. Retrieved from <https://data.oecd.org/emp/employment-rate.htm>

- OECD (2014). Youth not in employment, education or training (NEET) (indicator). Retrieved 01.04.2016 from doi: 10.1787/72d1033a-en. <https://data.oecd.org/youthinac/youth-not-in-employment-education-or-training-neet.htm>.
- Statistics Iceland (2015). Special education pupils with official diagnosis and support for learning Icelandic 2010-2015. Retrieved from <http://www.statice.is/>.
- Stefansson, T. & Karlsdottir, R. (2015). Iceland (eds. W. Hörner, H. Döbert, L. R. Reuter & B. Kopp). The Education Systems of Europe (2. baskı). Switzerland: Springer International Publishing.
- Sverrisdóttir, G. O. (2001). National Report on Curriculum Innovation- Iceland. Iceland: TNP Languages.
- UNESCO, International Bureau of Education (2008). Preparatory Workshop on Inclusive Education Nordic Countries. Inclusive education and Schooling in Iceland.
- Wolfensberger, M. (2015). *Talent development in European higher education: Honors programs in the Benelux, Nordic and German-Speaking Countries*. Springer International Publishing.
- OECD (2014a). Adult education level (indicator). Retrieved 01.04.2016 from doi: 10.1787/36bce3fe-en. <https://data.oecd.org/eduatt/adult-education-level.htm#indicator-chart>.
- OECD (2012). Teachers' salaries (indicator). doi: Retrieved 02.04.2016 from 10.1787/f689fb91-en. <https://data.oecd.org/eduresource/teachers-salaries.htm>
- OECD (2013). Enrolment rate (indicator). Retrieved from doi:10.1787/1d7e7216-en. <https://data.oecd.org/eduatt/enrolment-rate.htm#indicator-chart>.
- OECD (2013a). Teaching staff (indicator). doi: Retrieved 01.04.2016 from 10.1787/6a32426b-en. <https://data.oecd.org/eduresource/teaching-staff.htm#indicator-chart>.
- Unesco Institute for Statistics (UIS) 01.11.2016 tarihinde <http://www.uis.unesco.org/DataCentre/Pages/country-profile.aspx?code=TUR> sitesinden alınmıştır

EXTENDED ABSTRACT

Making educational comparisons gives meaningful contributions to future regulations, while presenting important ideas about where the current system stands and looking at the different alternatives and inferences for the Turkish education system. Therefore, the education system of each country should be shaped primarily to serve its own social structure and needs; and then its own educational system should be developed and improved by examining and taking as a model the countries which have high educational attainment and well-functioning system. This will also enable you to tackle the issues from other perspectives. In this study, the Icelandic education system, which is ranked 14th among the world's most prosperous countries according to the Legatum Institute's, a think-tank, 2016 data, is examined. In the Legatum Prosperity Index, determined by taking the average of parameters such as economy, commerce, social capital, education, health and security, Iceland ranked 28th in education while Turkey

ranked 80th. The general order of development of Turkey is 78. Iceland has gained a better rank in the general order and in the education order than Turkey and many world countries (www.prosperity.com). This suggests that the Icelandic educational system is worth investigating, even if it does not show a direct superiority.

This research, conducted by literature review, is a comparative education research. In essence, comparison is a method of developing thinking and judgment. The purpose of the comparison is to show similarities and differences as well as to explain, persuade and inform them. The comparison education system of two countries serve to reveal the superior and inferior aspects of the education systems, to obtain information about the unknown sides, and to show how similar things are actually different from each other or vice versa (Balçı, 2013).

The Icelandic Parliament, called "Althingi", is legally responsible for the identification and enforcement of the general framework and main objectives of the national education system in the country. However, as the years go by, it seems that the country is slowly giving up on its decentralized approach and trying to transfer responsibility for schools to local governance (webgate.ec.europa.eu). The Turkish education system has a centralized structure totally.

The basic principle in the Icelandic Education System is to provide equal opportunity for the individual regardless of gender, economic situation, region of residence, culture and social background. In Iceland, it is aimed to educate active and responsible citizens and prepare for working life through education. In this respect, it can be said that Icelandic Education System has a great similarity with the Turkish Education System in terms of policies and aims in education. In Iceland, the Icelandic Council is the most authoritative decision maker in determining the political and legal obligations of the school system and its main purpose and scope. In line with the limits of the Assembly, the Ministry of Education, Science and Culture (MESC) is responsible for the planning and implementation of innovations to be made in the field of education and in the general administration of national education. In this respect, it is seen that the Icelandic Education System is similar to the Turkish Education System, where all decisions regarding education are taken from the center. However, contrary to Turkey, the municipalities are responsible for the success of the pre-school and compulsory education schools in Iceland. For example it is the responsibility of the municipalities to build schools for pre-school education, to provide support to children and their families (www.webgate.ec.europa.eu).

As a result, it is possible to say that there are some features that can be taken into account for the Turkish Education System on the Icelandic Educational System which is examined with similarities and differences. However, considering the population and demographic characteristics of the country, it cannot be expected that the same applications will give similar results for Turkey.